

איתרות ומיד ממעורבות

בית מדרשו של המגיד

סיכום ותמצות דברי תורתו של המגיד

התדבקות באור הכתר

במאמר זה מבאר רבינו את ענין הכתר, שהוא ראש, שורש ומקור, לכל התהוות רוחנית, היורדת ממקומה הרם בכתר אל הדרגה התחתונה ממנה ואשר היא מעיין החיים - ספירת החכמה, ששם מתהווים כל השכלים ומקבלים צורה בספירת הבינה. ומכיון שהיא ראש מקור ושורש לכל, יש לדעת קודם כל דרכי ההתקשרות אליה, כיון שהיא בבחינת אור אין סוף שאין בו השגה, אין בו גדר צמצום או הגדרה שעל ידיה אפשר להשיג את מהותה ולומר כזה חשוב ואליו התקשר, אם כן נשאלת השאלה: מאין תמצא, והיא נעלמה?

ומתבאר בדבריו הקדושים, כי הדרך להתעלות ולהתקשר אליה הוא על ידי ה'אין', כלומר על ידי שאדם מקשר את מחשבתו ל'אין', והיינו שמכין את עצמו לקבלת השפע המתקבל ממנה, באופן של 'הכנה', כדרך אדם שחבירו אומר לו המתן ושמע מה שאומר לך, שאם אכן משתוקק הוא לדעת את השכל החדש שיאמר לו חבירו, אז באותו רגע ההשתוקקות מניעה את מחשבתו לעלות מעלה מעלה אל שורשה, ושם היא מתדבקת בשורש השכל ומקבלת משם שפע חדש.

ותנועה זאת של עליית המחשבה לשורש, היא הציפיה וההמתנה לקבל שכל חדש, באופן שההשתוקקות אינה מורגשת רק בלב, אלא השכל עצמו שמשתוקק להתחדש ולהתרבות בשכל חדש, נעשה בבחינת 'אין' שאינו חושב שום דבר רק מתדבק בחיות של השכל שהולך הוא לקבל, כי במקום שמחשבתו של אדם שם הוא, ויש גם מחשבה למחשבה, והמחשבה למחשבה היא מחשבת ה'חכמה', שמחשב ומשתוקק (וכלשון רש"י (דברים א יג): חכמים - כיסופים), לקבל כח חדש ממהותו ולהתחדש כתינוק הנולד על ידי צינורות החיים היורדות מה'כתר' אל ה'שכל' שהיא החכמה.

ואופן זה של ההשגה הוא דרך אחד של השגת הכתר, שהוא השגה על ידי דרך השלילה, כי מכיון שמן הנמנע להשיג מהותו של הכתר שהוא אור אין סוף ממש, הרי הדרך להשיגו הוא על ידי שמסתלק עצמו ממהותו וישותו הקודמת, ומכיון ששורשו של השכל של כל איש ישראל הוא באותו הכתר, שמשם נחצבים כל נשמות ישראל וכל מצוות התורה, ומשם מתחדשת נשמתו בעיתים המזומנים להשפיע לו משמים שכלים חדשים, נמצא כי בכדי להתדבק שם, אין לו אלא לסלק את המפריע והמכסה על דביקותו לכתר.

וממילא יובן בבירור, שהגורם להתרחקות האדם משורשו שהוא הכתר, הלא הם המחשבות ה'ישיות' שלו שמתפשטות בכל דרכיו וצרכיו וענייניו, ואמנם אפילו כשמחשב בשכלים קדושים הרי מכל מקום הוא מחשב בשכל כפי שמתפשט בכלים ובצינורות שלו ולא בשורש הכל שהוא הכתר, ורק כשיסלק מחשבתו מלחשוב מאום, רק תהיה כל השתוקקותו לידבק בשורשו ולא תהיה בו שום מחשבה כלל רק הכיסופים הוא המניעים את כוחותיו כולם, ממילא תחזור מחשבתו לשורשה העליון - שהיא הכתר, ויהיה שכל האדם דבוק במקורו להתחדש ולקבל חיות חדש. ובפני המעיינים הלומדים מאמר זה עלינו להדגיש, שמכיון שמאמר זה כולל בתוכו עוד עניינים עמוקים מאוד בתורת הקבלה אשר אינם שוים לכל נפש, הבאנו במאמר זה רק את החלקים השווים לכל נפש, אמנם שלימותו של המאמר המובן ליודעי ח"ן הוא במגיד דבריו ליעקב (קעו (קפא)). אור האמת (זס), אור תורה (קדושים קיח-א), ויובא בשלימותו בספר 'כתבי המגיד' שיצא לאור בעזרת ה' על ידי מכונו.

מגיד מראשית

תורתו של המגיד ויע"א לפרשת השבוע

'וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן' (ויקרא יט לב), **וְדַרְשׁוּ רֵז"ל** (קידושין לב):
זֶה קִנְיָה חֻכְמָה.

הִנֵּה כְּתִיב (איוב לו ב) 'כִּתְרֵי לִי זְעִיר וְאַחֲרָי'. ומפרש רבינו את לשון הפסוק: 'כִּתְרֵי' לְשׁוֹן הַמִּתְנָה, דְּהֵיִינוּ כְּשֶׁאֲדָם רוּצָה לִוְמַר לְחִבְרֵי דְבָר הַרוּצָה לְלַמֵּד לְחִבְרֵי שֶׁכָּל חֵדֶשׁ שֶׁלֹּא הִיָּה יוֹדֵעַ עַד אוֹתָהּ שְׁעָה, אוֹמֵר לוֹ הַמְלַמֵּד הַמֵּתֵן וְאֹמֵר לָךְ דְּבָר, והטעם שאמירה זו נצרכת כדי שהמקבל ישיג ויבין את השכל החדש הוא, לְפִי שֶׁמְחַשְׁבָתוֹ שֶׁל אָדָם הִיא מְחַשְׁבַת תְּמִיד בְּלִי הַפְּסֵק בְּהַתְּפַשְׁטוֹת, שְׁמֵתֶפְשֶׁט וּמֵתְרַחֵב לְחֹשֶׁב בְּכָל מִינֵי עֲנִינִים וְאִינָה פְנוּיָה לְתַפּוּס וְלִהְבִּין דְּבַר חֵדֶשׁ, וְכִשְׁהוּא רוּצָה שִׁפְנָה חִבְרוֹ מְחַשְׁבָתוֹ כְּדֵי שִׁשְׁמַעְנֵנוּ מֵהַ שְׁאוֹמֵר וְיִבִּין הַדְּבָר הַהוּא, רוּצָה שִׁיִּצְמָצֵם חִבְרֵי מְחַשְׁבָתוֹ וְהַתְּפַשְׁטוֹתָהּ שִׁיעֲצוֹר חִבְרֵי אֵת מְחַשְׁבָתוֹ מֵלִהְתַּפְּשֵׁט עַד שִׁיאֲמַר לוֹ דְּבָרָיו.

הִנֵּה כְּשִׁנְעֵינוּ הִיכֵן הִיא הַמְּחַשְׁבָה בְּעַת הִיאָה שֶׁל מִקְבֵּל הַשִּׁכְל, כְּשִׁמְפְנָה מְחַשְׁבָתוֹ לְשִׁמּוֹעַ אֵת דְּבַר הַמִּקְבֵּל, קֹדֶם שֶׁאֲמַר לוֹ דְּבָרָיו, גִּדַע בּוֹדָאִי שֶׁהִיא בְּאוֹתוֹ רָגַע לְמַעְלָה מִמְּקוֹמָהּ לְמַעְלָה מִכַּח הַמְּחַשְׁבָה בְּמִקּוֹמָהּ הַקְּבוּעָה שְׁמֵתֶפְשֶׁט תְּמִיד אֶל הַפּוֹעֵל בְּכָל מִינֵי מְחַשְׁבוֹת, כִּי הִיא אִינָה מְחַשְׁבַת כְּלוֹם בְּעַת הִיאָה נִמְצָא שֶׁהִיא בְּבַחֲנֵת 'אֵין' שֶׁהוּא כַח הַהִיּוּלִי שֶׁל כָּל דְּבַר שֶׁמִּמֶּנּוּ הוּא נִמְשָׁךְ וְשֶׁמֶה הוּא חִיּוּתוֹ, וְהִיא מְצַמְצֶמֶת מֵאֵד לְמַעְלָה בְּמִקּוֹם הַנִּקְרָא אָפֶס עַד שִׁיאֲמַר לוֹ דְּבָרָיו, והיא כעת במקור המחשבות שהוא שורש כל השכלים, וְאִז כְּשִׁשְׁמַע דְּבָרָיו שֶׁל הַמְּלַמֵּד, מְתַפְּשֶׁט בְּאוֹתֵיּוֹ שְׁאוֹמֵר לוֹ, אִז שְׁבָה הַמְּחַשְׁבָה וּמֵתֶפְשֶׁט עַל יְדֵי הָאוֹתֵיּוֹ שְׁאוֹמֵר לוֹ שֶׁהֵם צִינּוֹרוֹת לְהַבִּיעַ אֵת הַשִּׁכְל הַטְּמוּן בָּהֶם.

וְכֵן בְּאָדָם עֲצוּמוֹ, כְּשֶׁרוּצָה לְהַפְנוֹת מְחַשְׁבָתוֹ שֶׁהִיא בְּהַתְּפַשְׁטוֹת דְּבָר מָה, כֹּאשֶׁר רוּצָה מְעַצְמוֹ לְקַבֵּל אִיזָה דְּבַר שְׁכִלִי, אִז צָרִיךְ לְפָנוֹת וּלְסַלֵּק אֵת מְחַשְׁבָתוֹ מֵאוֹתוֹ דְּבַר שֶׁהִיא מֵתֶפְשֶׁט בוֹ, וְרוּצָה לְפָנוֹתָהּ מִדְּבָר זֶה מְכַל וְכָל עַד מְקוֹם הַנִּקְרָא אָפֶס, ובאמת כשרוצה לסלק מחשבתו מאותו דבר כדי לקבל שכל חדש מוכרח לסלק מחשבתו לגמרי מאותו ענין עד שישכח אותו ענין הראשון באותו זמן, ועל ידי זה מגיע אל השורש של המחשבה הנקרא 'אפס', כיון ששם אין שום מהות שהינה בחינת יש, והוא בחינת אין ממש, וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁשָׁב בְּהַכְרַח וְחֹזֵר לְחֹשֶׁב - כְּשִׁנּוּפֵל מִדְּבִיקוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם הַנִּקְרָא אָפֶס, וְאִז מִמִּילָא נּוֹפֵל בְּמְחַשְׁבָתוֹ דְּבָר אַחֵר שֶׁכָּל חֵדֶשׁ שֶׁלֹּא הִיָּה בוֹ מֵתְחִילָה, נִמְצָא לְפִי זֶה שֶׁלֹּא יוֹכֵל לְהִיּוֹת הַשְׁתַּנּוּת מִדְּרַגַת הַשִּׁכְל הַקּוֹדֶמֶת לְדְרַגָה גְבוּהָה יוֹתֵר, כִּי אִם יִהְיֶה שֶׁכָּלוּ שֶׁל הַחֹשֶׁב בִּינֵי לְבִינֵי בֵּין הַתְּפַשְׁטוֹת הַמְּחַשְׁבוֹת

לסולם שעולים ויורדים בו כי כשם שממשיך את החכמה למטה כך מעלה את הדרגה התחתונה למעלה. וזהו מה שאמרנו (קידושין לב: ז) 'השקנה חכמה' וההדגשה היא על תיבת 'זה' דהיינו שהמשיך את השפע החכמה מהבינה עד למלכות וחבר אותיות זי"ן (מלכות) ה"א (בינה). אף רמוז בזה שדרשו חז"ל מפני שיבה תקום כמשמעו והדרת וגו' זה שקנה חכמה, ויראת מאלוקי וגו' זהו אשת חבר היא ספירת המלכות, היראה הנקראת אשה, דהיינו מפני שיבה דהיינו חכמה אשה, והיא מדרגת הקימה, דהיינו קימת המחשבה והסתלקותה מהתפשטותה כשהמחשבה מעיינת בדבר אחד היא מצומצמת ומוגבלת באותו דבר, וכשם שפעולת הקימה היא התרוממות הראש למקומו הטבעי כאשר כל האיברים עומדים על תיקונם, מה שמרמז על עליית הכח השכל לשורשו, היפך הכפיפה והשפלת הראש המורה על התפשטות כח המחשבה למטה, כך חזרתה של המחשבה אל שרשה שבה אינה מוגבלת נקראת קימה, כמו שנתבאר לעיל שבעת אדם מסלק עצמו מלחשוב באיזה דבר וחוזר אל האין, הוא מתדבק בשורש כל המחשבות שהיא חיותה והתחדשותה, והיא מדרגת האפס פנזכר ומכאן זה 'יראת מאלוקי' תוכל להמשיך שפע חדש אל המלכות שהיא היראה הנקראת אשה.

וממנו יוצאים כל הענפים שהם שאר המידות, וכן בגוף האדם התפארת שהוא המרכז שבו הלב והכבד מחובר על ידי הגרון אל המוחין שבראש, וממנו יוצאים הענפים שהם שני הידיים (חסד וגבורה) ושני הרגליים (נצח והוד). ומלת 'זה' מרמז על מה שאמרנו (חולין צא: צורתו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד, דהיינו המדרגה השביעית, צורתו כלומר המשכתו של יעקב שממשיך לעולם את החכמה על ידי מידתו מידת התפארת, נחלקת ונמשכת אל בחינת המלכות שהיא המדרגה הנקראת שבעה מכיון שהיא שביעית במנין שבעת המידות, וגם בתורה בענין התורה שנמסרה לישראל היינו שירדה ונמשכה מהחכמה העליונה אל התחתונים אשר בארץ, אמרו בזהר (יתרו פה). אורייתא מחכמה נפקא התורה מהחכמה יצאה, כלומר נתפשטה, ונתנה לישראל היינו למדרגת ישראל, שהיא מדתו של יעקב, והיינו שנמשכה ונמסרה על ידי בחינת ישראל שהיא מידת התפארת, וכך נתגלתה בעולם, והבין וכל זה מכח שליעקב אבינו יש כוח מיוחד שממשיך את הכוח הנעלה והמיוחד של חכמה שהוא שורש כל המידות, ומאידך בהיותו בעולם 'זעיר אנפין' שהם המידות המורגשות בעולם והמאירות בספירת המלכות ששייכת לנשמות המלובשות בגופים בעולם הזה, צריך שירדו המידות מאיכות בהירותם כדי שיוכלו להשיגם ולקבלם. ועל פי מה שנתבאר מהחכמה נמשכת עד לספירת המלכות על ידי יעקב אבינו - מידת התפארת, יתבאר פירוש הפסוק (בראשית כח יב) 'והנה סלם מצב ארצה', והכוונה על יעקב אבינו שמוצב ונמשך עד ארצה כלומר ספירת המלכות, 'וראשו מגיע השמימה' דהיינו ה"א עילאה שהיא הבינה, שמשם מקבלים המידות כלומר יעקב אבינו שכולל כל המידות - את השפע השכלי של החכמה והבינה (כי שפע החכמה גם כן יורד ונמשך על ידי הבינה והם נמשלים לאבא ואמא שהשפע המתקבל מאבא נמשך על ידי אימא), ונמשל

הקודמת להתפשטות החדשה באפס הנזכר. אף כפי ערך ההשתנות כפי יהיה האפס הנצרך בכדי להמשיכו מהכח אל הפועל ולגמרו, פי יש דבר שהוא השתנות מדבר ראשון בדבר מה רק בפרט ובאופן ההתגלות של השכל, אף בכללותו הוא דבר אחד באמת שהוא מאותו שורש שכל, ופנימיות אחת היא שכל אחד הנמשך אל שני השכלים הראשון והאחרון ונמצא שהם מציאות אחת, וכפי ערך זה יהיה האפס כשיעור ההשתנות מהשכל הישן אל השכל החדש, כך צריך להיות עומק האפיסה וביטול עומק המחשבה, שלא יהיה הסתלקות מכל וכל לגמרי ביטול כח המחשבה לגמרי שלא יחשוב ולא יתפשט כלל באותו ענין אינו נצרך, כיון שרוצה לקבל שכל חדש ולא ביטול מוחלט, פי באמת הדבר הראשון עם הדבר הזה בכללם הם אחד, ונמצא שמה שחושב עדיין מאותו עניין באופן כללי ולא סילק את שכלו לגמרי ממקום התפשטותה, אינו סותר הולדת שכל אחר מאותו ענין, ואין צריך לסלק עצמו מן הכל לגמרי. ויש השתנות גמור והוא בכלל דבר אחר שמשנה שכלו לדרך אחרת ונעשה אותו האדם כמוציאות חדשה, וכמו פן כדי להגיע להשתנות גמורה זו צריך שהיה האפס אפס גמור, וזהו מה שאמר כאן פתח לי זעיר, ומכלל שאמר זעיר שמשמעותו קטן, נשמע שיש פתח אחר גדול ממנו ובו כלול הכל בתחלה לפני שנמשך השכל מעיקרו כי הוא שורש כל השכלים, וממנו בא לחכמה ובינה פנודע. ונודע (בראשית רבה עו א) שיעקב שהוא בחינת מידת התפארת הוא המבחר שבאבות, לפי שהוא (בראשית כה כז) 'איש תם ישב אהלים' שני אוהלים - לשון רבים, היינו שני בחינות המנוגדות זו לזו כשני אוהלים נפרדים, שמחבר שתי מדות של אברהם ויצחק חסד (מידת אברהם) וגבורה (מידת יצחק) שעל ידי יעקב אבינו נתקנו מידות אברהם ויצחק, שעל ידי מידתו מידת התפארת שהיא הממוצע גרם שתבוא מידת החסד שהיא מידתו של אברהם בשלוב עם מידתו של יצחק שהיא הצמצום, וההתחברות לא יכול להיות מעצמם, כיון שהם מידות המנוגדות זו לזו, פי אם על ידי חכמה הנקראת ראשית שעל ידי שהיא ראשית לכל היא מגלה את שורשם שבהם הם מאוחדים, וכשהשורש מאיר על הענפים מתאחדים גם הענפים כמו בשורשם, על פן יעקב הוא המבחר מכל החשיבות, והוא מחכמה כיון שבהכרח מידתו נמשכת מהחכמה המחברת את ההפכים. על פן נאמר (ירמיה ב ג) 'קדש ישראל לה', דתיבת קודש מורה על חכמה, וכמאמר הזוהר (אחרי סא). כל קודש היא בחכמה, הוא עיקר האילן שממנו יוצאים כל הענפים, והוא עיקר דאילנא היינו שהתפארת נמשל לגוף האילן היוצא ומחובר לשורש שהוא החכמה,

המאור הגדול לתורת החסידות

מאור ושמש המכוואר

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66 להשיג בחנויות הספרים

